

Medlemmer i nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia

Innkalling til møte i nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia

Det innkalles med dette til møte i Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
Femund nasjonalparkhotell, Elgå mandag 23. september 2019 kl 10.00 – 14.00

Foreløpig Sakliste:

Sak 19/2019: Godkjenning av innkalling og sakliste.

Sak 20/2019: Valg av to personer til å underskrive protokollen

Sak 21/2019: Referatsaker.

Sak 22/2019: Forslag til strategi og organisering for et framtidig Besøkssenter nasjonalpark for Femundsmarka

Sak 23/2019: Uttalelse til rammeplan for vindkraftverk – NVE

Sak 24/2019: Oppfølging av sak om motorisert transport i forbindelse med utleie av husvære i Femundsmarka nasjonalpark på Hedmarkssiden

Sak 25/2019: Langtjønna landskapsvernområde – søknad om oppsetting av ny hytte ved Nordvika, søker Helene og Jan Schjølberg

Sak 26/2019: Eventuelt

Orienteringssaker

- Re-autorisering nasjonalparksenter Femundsmarka og Gutulia – orientering om arbeidet med strategi og ny organisering i henhold til nye føringer fra Miljødirektoratet - v/ Linda Ramberg
- Handlingsplan for forvaltning av verneområder
- Tilrettelegging i Synnervika - Femund
- Nytt fra leder

Kopi av denne innkallingen med saksdokumenter sendes styrets varamedlemmer til orientering. Varamedlemmene innkalles ikke til møtet, men vil få nærmere beskjed dersom noen av medlemmene melder forfall.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 23. september 2019

Sak 21/2019 - Referatsaker

- 2019/37664– Tilbakemelding – behov for styrket ressurs ved forvaltningen av Femundsmarka og Gutulia, brev fra Klima og Miljødepartementet av 06.08.2019
- 2019/35374– Spørsmål om definisjon av forsvarets operative virksomhet, brev fra Klima og Miljødepartementet
- 2019/3810 - Dispensasjon for kjøring til Svukuriset – innvilget 1 tur
- 2019/35374 – Femundsmarka nasjonalpark - søknad om dispensasjon for organisert virksomhet – Experience Grøvelsjøen (innvilget)
- 2019/2028 - Tillatelse til bruk av helikopter for overvåking – NINA – innvilget
- 2019/ 5190 - Organisert virksomhet – guida turer langs Røavassdraget – Røors guide (innvilget)

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 23.09.2019

Sak 22/2019: Re-autorisering av besøkssenter for Femundsmarka og Gutulia – forslag til søknad om re-autorisasjon, med strategiplan og forslag til ny organisering

Vedlagte dokumenter i saken

- Strategi Besøkssenter nasjonalpark Femundsmarka og Gutulia, dokument av september 2019

Saksopplysninger

Det er jobbet med re-autorisasjon for Nasjonalparksenter for Femundsmarka og Gutulia. Saken ble behandlet av nasjonalparkstyret på møte 6. mars 2019, og det ble fattet følgende vedtak:

1. Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia, slutter seg til at det søkes om re-autorisasjon for 5 nye år, til besøkssenter nasjonalpark for Femundsmarka og Gutulia
2. Nasjonalparkstyret ser positivt på intensjonen om å bli et samlet besøkssenter med en felles ledelse, men med to besøkssteder.
3. Det er stort behov for formidling til de besøkende i Femundsmarka og Gutulia, et besøkssenter vil ha en viktig rolle i denne sammenhengen. Nasjonalparkstyret kan slutte seg til hovedtrekkene i strategidokumentet, med de kommentarene som framkommer av saksframstillingen. Et pilot/ utviklingsprosjekt som omhandler tema innenfor villmark, landskap, naturens egenverdi og biologisk mangfold ville ha styrket berettigelsen til et besøkssenter nasjonalpark.
4. Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia, ser behovet for en ny og forenklet organisasjonsform for senteret. Etter en samlet vurdering mener nasjonalparkstyret at modell, der 5 MIST Rørosmuseet overtar autorisasjonen og drifter etter samme modell som Verdensarvsenteret, best ivaretar hensynet til en god og helhetlig styring av senteret.

Revidering av strategidokumentet

I etterkant av vedtaket til nasjonalparkstyret har det blitt jobbet videre med strategidokumentet. Slik at det på en bedre måte ivaretar de forholdene som nasjonalparkstyret tok opp. Ulike tema knyttet til biologisk mangfold og naturgrunnlaget er styrket. Tema som gjelder friluftsliv er også konkretisert og utdypet noe mer.

Det er også fokusert mer på den sør-samiske dimensjonen og formidlingen, og tema som reindrift koblet opp mot naturgrunnlaget i Femundsmarka er trukket fram. Det er jobbet videre med å få til et pilotprosjekt for sør-samisk formidling i området, som et samarbeidsprosjekt med nasjonalparksenteret.

Pilotprosjektet «Femundsmarka – ressursområde for kobberverket gjennom 330 år» er tatt ut av strategidokumentet. Dette temaet kan eventuelt bli trukket fram gjennom et framtidig samarbeid med Verdensarvsenteret på Røros.

Forventninger om samarbeid med Nasjonalparkstyret er også tydeliggjort i det reviderte strategidokumentet.

Anbefaling fra Miljødirektoratet

Det er Miljødirektoratet som forvalter autorisasjonsordningen for Besøkssentrene.

Det ble gjennomført et møte med representanter fra Miljødirektoratet den 3. mai på Røros. I dette møtet ble det klart at Miljødirektoratet ønsker at det fokuseres på ett besøkssenter med hovedansvar for formidling om Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker. Men at det i tillegg kan være et ubetjent informasjonspunkt med en annen lokalisering.

Miljødirektoratet klargjorde også prinsippet om at en institusjon bare kan inneha en autorisasjon som besøkssenter. MIST/ Rørosmuseet er allerede autorisert som Besøkssenter Verdensarv og kan derfor ikke være autorisert som Besøkssenter Nasjonalpark i tillegg.

Det ble videre pekt på at et Besøkssenter for Femundsmarka nasjonalpark bør lokaliseres i sør, dvs Elgå. Samtidig som det ble foreslått at en utstilling om Femundsmarka nasjonalpark bør knyttes til den framtidige utstillingen på Verdensarvsenteret på Røros.

Med bakgrunn i innspillene fra Miljødirektoratet er det nå jobbet videre med strategien slik at den tar utgangspunkt i ett framtidig Besøkssenter i Elgå, og en har dermed gått bort fra ønsket om to likeverdige besøkssteder.

Organsiering

Miljødirektoratet hadde ingen klar anbefaling i forhold til organisasjonsform for besøkssenteret, men de viste generelt til det at stiftelser er den vanligste organisasjonsformen, og de var opptatt av at styret har en viktig funksjon opp mot den daglige driften, samt at man bør ta lærdom av hva som fungerer bra hos eksisterende besøkssentre.

INAF styret har derfor jobbet videre med å se på en funksjonell organisasjonsmodell for arbeidet og det er vel i hovedtrekk to muligheter som peker seg ut:

- Stiftelsen INAF opprettholdes. Men vedtektene endres slik at denne stiftelsen også får ansvar for økonomi og drift av nasjonalparksenteret. Det innebærer også at daglig leder og ev andre ansatte ved nasjonalparksenteret blir underlagt stiftelsens styre. Styret består i dag av 3 representanter, en fra hver av kommunene, Røros og Engerdal samt en uavhengig felles oppnevnt styreleder.
- Stiftelsen INAF opprettholdes og har samme oppgaver som i det forrige alternativet. Men sammensetningen av representanter i styret speiler sammensetningen i

nasjonalparkstyret. Slik at kommunene får en representant hver, og fylkestingene får hver sin representant, samt to representanter fra Sametinget. Det oppfordres samtidig om at de samme personene oppnevnes til INAF styret som til nasjonalparkstyret.

Miljødirektoratet var positiv til en organisering som kobler INAF-styret opp mot nasjonalparkstyret og så mulighetene for å få til felles målsettinger i forhold til informasjon som et viktig virkemiddel i dette området. INAF styret vil derfor be om et råd fra Nasjonalparkstyret i forhold til hvilken organisasjonsmodell som bør velges.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia, slutter seg til at det søkes om re-autorisasjon for 5 nye år, til Besøkssenter nasjonalpark for Femundsmarka og Gutulia

Det er stort behov for formidling til de besøkende i Femundsmarka og Gutulia, et besøkssenter vil ha en viktig rolle i denne sammenhengen. Nasjonalparkstyret er positive til prioriteringene og forslag til hovedarbeidsområder slik det framkommer i det reviderte strategidokumentet.

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia, ser behovet for en ny og forenklet organisasjonsform for Besøkssenteret. Etter en samlet vurdering mener nasjonalparkstyret at en videreføring av stiftelsen INAF som ansvarlig for driften av senteret vil være den beste modellen.

Når det gjelder sammensetning av stiftelsens styre vil Nasjonalparkstyret anbefale følgende:....

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 23.09.2019

Sak 23/19: Uttalelse til rammeplan for vindkraftverk -NVE

Dokumenter i saken

Forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land 01.04.2019 – NVE

Saksopplysninger

OED har i brev av 1.april 2019 bedt om innspill til NVEs forslag til nasjonal ramme og til om det bør fastsettes en nasjonal ramme for vindkraft i Norge. Høringsfristen er 1. oktober.

Olje- og energidepartementet har bedt Norges vassdrag og energidirektorat (NVE) om å utarbeide en nasjonal ramme for konsesjonsbehandling av vindkraft på land. Arbeidet med en nasjonal ramme for vindkraft følger opp omtalen i energimeldingen (Meld. St. 25 (2015-2016)) som Stortinget sluttet seg til våren 2016 (Innst. 401 S (2015-2016)).

NVEs forslag er rettet inn mot fremtidige utbygginger av vindkraft og omhandler i mindre grad igangværende og konsesjonsgitte vindkraftanlegg. Meningen er at nasjonal ramme "vil bidra til forutsigbarhet, og en mer effektiv konsesjonsbehandling av fremtidige vindkraftprosjekter". Hensikten er at rammen skal "definere større områder der det kan ligge til rette for utbygging av vindkraft på land".

Vindkraftverk er arealkrevende og det er viktig med gode og kunnskapsbaserte avveininger av viktige miljø- og samfunnshensyn. Regjeringen mener at en nasjonal ramme for vindkraft vil dempe interessekonflikter. Utviklingen på energisektoren skal generelt skje gjennom økonomisk og miljømessig bærekraftige rammer.

I NVEs forslag er det 13 områder som er utpekt som områder som er mest egnet til vindkraft. Sentrale kriterier for utpekingen av områder har vært:

- Vindressurser
- Nettkapasitet
- Miljø- og samfunnsinteresser

Det området som berører Hedmark benevnes med område 56 Nordre Hedmark, er på totalt 1317 km², (uten eksklusjoner 994 km²). Området berører Tolga, Os, Tynset, Rendalen og Engerdal kommuner.

Vurdering

Femundsmarka nasjonalpark

«Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- *å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt fjell- og skogområde.*
- *Å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer*

- Å bevar det biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

Naturmangfoldloven definerer landskapsmessig mangfold, som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning, som naturmangfold. I landskapet ser vi summen av enkeltavgjørelser som tas av grunneiere, kommuner eller ulike statlige instanser. Noen avgjørelser har stor påvirkning på landskapet. Utbygging av vindkraftverk har normalt svært stor påvirkning på landskapet, og de visuelle virkningene på landskapet er størst i nærheten til vindkraftverkene. I Norge er 20 km brukt som avgrensning for beregning av teoretisk synlighet for planlagte vindkraftverk, men vektleggingen av landskapsvirkningene har naturlig nok vært størst i landskap nær (inntil 10 km fra) vindkraftverket (Rapport M-1312/2019 Miljødirektoratet).

Det utpekte området i Hedmark er i hovedsak fjellområder som i varierende grad er kartlagt i forhold til naturmangfold-, landskap- og friluftslivsverdier. Årsaken er at disse områdene ikke har vært utsatt for samme grad av arealpress fra andre typer samfunnsinteresser. Dette er større sammenhengende naturområder som er relativt fri for tekniske inngrep. Det har kommet innspill fra Miljødirektoratet om verdifulle naturtyper og sårbare våtmarksområder innenfor området, Riksantikvaren har påpekt interessante og viktige kulturminner i området koblet til fangstgravsystem og setermiljøet i Raudsjødalen. Men de stabile og gode vindressursene er grunnen til at området likevel er med blant de høyest prioriterte områdene for vindkraftutbygging. Det er anslått at det kan bygges ut et veldig stort vindkraftanlegg eller flere store anlegg.

Områdene øst for Femunden er ikke aktuelle for vindkraftutbygging i dette forslaget. Men det foreslåtte området strekker seg helt til vestsiden av Femunden. Et stort/veldig stort vindkraftanlegg i dette området vil ha stor visuell effekt for omkringliggende områder. For besøkende til Femundsmarka nasjonalpark er de høyeste toppene som Store Svukku og Elgåhogna populære turmål. En storskala vindkraftpark på vestsiden av Femunden vil dermed gjøre noe med den visuelle opplevelsen av uberørt natur for de som besøker dette området.

Nasjonalparken og de omkringliggende områdene er svært populære besøksmål, og det er den uberørte og delvis villmarkspregede naturen som trekker folk til området. En opplevelse med stor grad av tekniske inngrep i randsonen, vil gjøre noe med opplevelsen til de som besøker området. DNT sitt merkede stinett til Femundsmarka fra vest går rett gjennom det planlagte utbyggingsområdet, her er det et sammenhengende løypenett og selvbetjeningshytter, fra Tynset, via Tolga og Os til Jonasvollen, og Svukuriset.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia viser til NVEs forslag til «Nasjonal ramme for vindkraft». Med bakgrunn i de forholdene som er beskrevet i saksframlegget vil en be om at naturkvalitetene i det foreslåtte vindkraftområde 56 Nordre Hedmark blir bevart, samt at det tas hensyn til de landskapsmessige effektene en slik utbygging kan få for besøkende til Femundsmarka nasjonalpark.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 23. september 2019

Sak 24 /2019: Oppfølging av sak om motorisert transport i forbindelse med utleie av husvære i Femundsmarka nasjonalpark på Hedmarkssiden

Dokumenter i saken

- Forvaltningsplan for Femundsmarka nasjonalpark
- Brev av 11. mars 2013 fra Fylkesmannen i Hedmark til eierne av utleiehusvære
- Miljødirektoratets brev av 7. november 2013 med avgjørelse av klagesak

Saksframstilling:

Problemstilling/utgangspunkt

I verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark, § 3 punkt 5.3.e, heter det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til «bruk av beltekjøretøy på vinterføre for transport i forbindelse med utleie av nærmere angitte husvære, i tråd med forvaltningsplanen». Med bakgrunn i kongelig resolusjon av 21. februar 2003 skal denne bestemmelsen tolkes slik at «transport i forbindelse med utleie» også vil gjelde adgang til å gi tillatelse til transport av personer til utleiebuene. Kongelig resolusjon av 1974 som også hjemlet adgang for forvaltningsmyndigheten til å gi tillatelse til persontransport er ikke opphevet.

I nasjonalparker er det en overordnet målsetting om å begrense motorisert ferdsel til det strengt nødvendige av nyttetransport. Motorisert transport av personer/besøkende til nasjonalparken er i utgangspunktet i konflikt med denne målsettingen. En slik adgang er en spesialbestemmelse for Femundsmarka nasjonalpark. Bakgrunnen for ordningen er den næringsmessige betydningen salg av «pakker» som inkluderer leie og transport har for marginale gardsbruk/bosettinger i Femundtraktene.

I protokollen fra møtet i Nasjonalparkstyret for Femundsmarka/Gutulia den 6. mars 2019 står det blant annet under sak 09/2019 (Eventuelt) følgende:

«Lars Erik Hyllvang ønsker at det fra administrasjonens side jobbes fram et forslag til endring av forvaltningsplanen, slik at det kan åpnes for at fastboende som driver med utleie av buer i marka kan få tillatelse til motorisert ferdsel for transport av passasjerer og bagasje, uten at det må sendes søknad om dispensasjon til dette formålet».

I nasjonalparkstyrets møte den 20. mai 2019 ble det lagt fram 3 alternative løsninger for å komme ovennevnte ønske i møte:

- Innarbeide et generelt unntak fra motorferdselsforbudet i verneforskriftens § 3 punkt 5.2 som vil kreve en saksbehandlingsprosess tilsvarende vesentlige forskriftsendringer for verneområder, altså mer enn en endring av forvaltningsplanens retningslinjer og formuleringer.

- Utarbeide tekstendringsforslag for forvaltningsplanens kapittel 4.7 der det anføres at verneforskriftens § 3 punkt 5.3.e vil bli praktisert slik at dispensasjoner innvilges for «all framtid», forutsatt at det er fast bosetting på de aktuelle eiendommene. En slik endring vil sannsynligvis kreve en høringsprosess og endelig godkjenning av Miljødirektoratet.
- Lage tekstendringsforslag til forvaltningsplanens kapittel 4.7 der det presiseres enda sterkere at det kan forventes å få prolongert tidligere gitte flerårige dispensasjoner, eksempelvis 10-årsperioder. Det forutsettes også her at det er fast bosetting på de respektive eiendommene/brukene.

På dette styremøtet ble det enstemmig vedtatt at det skal jobbes videre med sikte på at kulepunkt 2 kan gjennomføres.

Vurdering

Nedenfor følger forslag til nye avsnitt på side 56 i forvaltningsplanen for Femundsmarka nasjonalpark under «Bruk av snøskuter for transport i forbindelse med utleie av husvære» (det foreslås å erstatte avsnittet som begynner med «I planprosessen for forvaltningsplanen»):

«Problemstillinger knyttet til utleiehusværene har vært et sentralt tema både i verneplanprosessen som resulterte i vedtaket i 2003 om utvidet nasjonalpark, i ny verneforskrift og i arbeidet med forvaltningsplanen for nasjonalparken. Ved brev av 11. mars 2013 ga Fylkesmannen i Hedmark eierne av utleiehusværene dispensasjon for bruk av snøskuter for transport til husværene. Dispensasjonen ble gjort gjeldende for inntil 10 år og for inntil 25 turer pr. sesong. En forutsetning for dispensasjonene var at det var fast bosetting på brukene. Vilårene om begrensning i antall turer og føring av kjørebok ble påklaget. I sin avgjørelse av klagesaken ved brev av 7. november 2013 presiserer Miljødirektoratet at den aktuelle bestemmelsen i verneforskriften er å forstå slik at det også kan gis tillatelse til transport av personer til utleiehusværene. En slik adgang er en spesialbestemmelse for Femundsmarka nasjonalpark. Bakgrunnen for ordningen er den næringsmessige betydningen slag av «pakker» som inkluderer leie og transport har for enkelte marginale gardsbruk/bosettinger i Femundstraktene (Haugen, Svukuriset nordre, Femundshytten, Jonasvollen, Røsten, Sylset og Ryvang).

Oppsitterne til de ovennevnte bosettingene har sterkt anmodet om at ordningen med flerårige dispensasjoner for dette kjøreformålet blir erstattet av dispensasjoner som gjelder for «all framtid», forutsatt at det er fast bosetting på bruket. Bakgrunnen er at dette vil gi en mer forutsigbar ordning for transportene inn til utleiebuene og dermed bidra til å sikre framtidig fast bosetting på brukene. I forbindelse med forestående generasjonsskifter på enkelte av brukene blir dette påpekt som svært viktig. I forvaltningen av vernebestemmelsene i verneområder i Norge er det ikke uvanlig å innvilge flerårige dispensasjoner, men det bryter med forvaltningspraksis å skulle innvilge dispensasjoner for «evig tid». Problemstillingene knyttet til snøskutertransportene til utleiebuene i Femundsmarka står imidlertid i en særstilling. Den overordnede føringen om tidsavgrensning av dispensasjoner kan i dette spesielle tilfellet knyttes opp til bosettingsstatus. Verneforskriftens § 3 punkt 5.3.e vil derfor bli praktisert slik at dispensasjoner for snøskutertransport i forbindelse med utleie av husvære vil bli innvilget uten konkret tidsavgrensning, forutsatt at det er fast bosetting på de aktuelle eiendommene/brukene. Dersom fast bosetting opphører, vil ikke eventuell dispensasjon ha gyldighet lenger.»

Resten av teksten under omtalen og drøftingen av denne motorferdselsproblematikken foreslås beholdt.

Forslag til vedtak

Saken legges fram for styret uten forslag til vedtak.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 23.09.2019

Sak 25/19: Fornyet behandling - Langtjønna landskapsvernområde – søknad om oppsetting av ny hytte ved Nordvika, søker Helene og Jan Schjølberg

Dokumenter i saken

Søknad fra Helene og Jan Schjølberg av 26. april. 2019

Uttalelse til bygging av hytte i Nordvika, av 16.08.2019 fra fylkesmannen i Trøndelag, reindriftsavdelingen

Uttalelse fra Bjørn Smith-Simonsen, av 15. september 2019

Saksopplysninger

Søknad fra Helene og Jan Schjølberg ble behandlet av nasjonalparkstyret i møte den 20. mai 2019, styret besluttet da å utsette behandling av søknaden. Det er innhentet flere opplysninger i saken siden forrige møte. Søknaden ble sendt på høring til Fæmund sijte, Fylkesmannen i Trøndelag ved reindriftsavdelingen og til eierne av Nordvika, ved Bjørn Smith- Simonsen.

Historikk:

Gården i Nordvika har en lang historie og hadde en viktig funksjon i forbindelse med driften av Røros kobberverk på slutten av 1700 tallet og første halvdel av 1800 tallet. Den ble utskilt fra Staten og gikk over i privat eie i 1957. Den har vært disponert som fritidseiendom fra 1963. I 1987 ble det skilt ut en fritidseiendom fra hovedeiendommen til Jan Schjølberg, benevnt Nordvika 21. tomten ligger ca 300 meter sør for hovedbruket i Nordvika.

Det ble søkt om oppføring av hytte på tomten i 1992, og det ble da gitt byggetillatelse fra Røros kommune. Hyttebyggingen ble ikke gjennomført innen fristen for tiltaket. Det ble søkt om fornyelse av byggetillatelsen i 2001. Det ble gitt avslag på denne søknaden med den begrunnelse at området var underlagt planrestriksjoner i forbindelse med oppstart av verneplanprosess som resulterte i opprettelsen av Langtjønna landskapsvernområde.

Det har kommet en reindriftsfaglig uttalelse fra Fylkesmannen i Trøndelag ved reindriftsavdelingen. I denne uttalelsen påpekes det at det aktuelle området ligger innenfor et tradisjonelt samisk reindriftsområde, som fortsatt er et meget viktig bruksområde for reindrifta. Området benyttes til vinterbeite av Fæmund sijte, og det befinner seg rein i området senhøstes og utover vinteren. Det opplyses at vinteren er en årstid hvor reinen er spesielt sårbar overfor forstyrrelser og trenger mest mulig beitero for å opprettholde energibalansen. Alle inngrep som kan medføre økte forstyrrelser for reinen vil være en ulempe for reindrifta. Det kan føre til merarbeid ved behov for økt gjeting og i verste fall lavere slaktevekter og dårligere produksjon. Reindriftsadministrasjonen er derfor meget skeptisk til etablering av ny fritidsbebyggelse innenfor særlig viktige reindriftsområder. De går videre ut ifra at tiltaket også krever godkjenning etter Plan- og bygningsloven. Dersom det blir fattet positivt vedtak av kommunen, vil de vurdere å påklage vedtaket.

Det har også kommet en omfattende høringsuttalelse fra Bjørn Smith-Simensen. Hovedtrekkene i uttalelsen er at en fritidshytte i dette området vil redusere Nordvika gård som kulturminne. Det finnes heller ingen infrastruktur i tilknytning til denne hytteeiendommen. Det er ikke avklart hvordan dette kan anlegges. Det ble en konflikt mellom tidligere eier av Nordvika og de som fikk utvist hyttetomt. Slik at det ikke er klarlagt hvordan dette kan løses, men søker angir følgende muligheter:

- 1: Benytte «traktorvei» fra Langen gjennom Nordvika
- 2: Sjøveien med båt fra Sørвика fram til eiendommen
- 3: Snøscooter fra Sørвика fram til eiendommen. (både over islagt vann og / eller på land)
- 4: Sti fra Sørвика fram til andre siden av Nordvika og deretter båt fram til eiendommen.
- 5: Leie helikopter til å frakte byggevarer.

Det er flere utfordringer knyttet til adkomst. Blant annet så er den angitte vognveien mellom Langen og Nordvika ikke en bilvei, men fungerer som en sti og kan i beste fall være et framkommelig kjørespor for traktor. Men det tillates bare benyttet til landbruksformål.

Dersom det skal anlegges en brygge/ kai i området så vil dette påvirke omgivelsene negativt i forhold til dagens bruk i området.

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Langtjønna LVO:

- Formålet med opprettelsen av Langtjønna landskapsvernområde er å ta vare på et særegent natur- og kulturlandskap i tilknytning til Femundsmarka nasjonalpark, med kulturlandskapselementer blant annet knyttet til fløtningsanlegget mellom Femund og Feragen.
- Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse

Relevante bestemmelser i forskrift om verneplan for Femundsmarka, vern av Langtjønna landskapsvernområde, fastsatt ved kgl.res. 21. februar 2003, §3 punkt 1.1.

«Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.»

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3, er **det forbud mot inngrep som oppføring av bygninger**, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsreguleringer, oppdeminger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrelegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider

§ 8. Kunnskapsgrunnlaget

Den omsøkte hytta ligger sentralt i Langtjønna landskapsvernområde. Nasjonalparkstyret mener med bakgrunn i naturfaglig registrerings- og sammenstillingsmateriale som er utarbeidet i forbindelse med verneplan- og forvaltningsplanprosessen for Femundsmarka å ha tilstrekkelig kunnskap om dette området og konsekvensene av det omsøkte tiltaket.

§ 9. Føre-var prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Føre-var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning

Det finnes ingen andre nybygde hytter i tilknytning til eiendommen i Nordvika. Den gamle gården benyttes som fritidseiendom i dag, og består av en rekke gamle bygninger, den er et viktig og bevaringsverdig kulturminne, som bidrar til identiteten i dette området. En nybygd hytte vil derfor bli et fremmedelement i området. Det vil også belaste økosystemet i forhold til ferdsel og etablering av nødvendig infrastruktur som vil være nødvendig ved bygging av en ny hytte i dette området.

§ 11. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Det er kanskje særlig ved etablering av eventuell infrastruktur og i forbindelse med byggeprosessen at dette kan komme til anvendelse.

§ 12. Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Nasjonalparkstyret har ikke realitetsbehandlet dette spørsmålet.

Forvaltningsplanen for Langtjønnå LVO omhandler nye bygninger

I henhold til forvaltningsplanen for Langtjønnå LVO så kan det gis tillatelse til oppføring av nye bygninger knyttet til jordbruksvirksomhet på Øya, Ljøsnavollen, Nordvika og Svartvika. Den omsøkte bygningen er imidlertid et fritidshus, og kommer derfor ikke innenfor disse unntakene i bestemmelsene.

Det er også angitt følgende i forvaltningsplanen:

Ovennevnte forskriftspunkt er ikke ment å omfatte oppføring av nye fritidsboliger på de nevnte eiendommene. Verneforskriften gir ikke åpning for å tillate oppføring av slike husvære.

Naturmangfoldloven § 48 inneholder tre alternativer for dispensasjon fra vernevedtak. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Ikke strider mot vernevedtakets formål : et nytt fritidshus vil være å anse som et omfattende tiltak som strider mot vernevedtakets formål som bla går ut på å ta vare på et særegent natur- og kulturmiljø.

Ikke påvirker verneverdiene nevneverdig: bygging av et nytt fritidshus med tilhørende infrastruktur vil i stor grad påvirke verneverdiene. Dette var også noe som ble vurdert og behandlet i forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplan, da nye fritidshus er spesielt omtalt.

Dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig
Ny fritidsbebyggelse er ikke å anse som en vesentlig samfunnsinteresse og kommer ikke inn under dette unntaket.

Verneforskriften og forvaltningsplanen er klare og entydige i forhold til at det ikke skal bygges nye fritidseiendommer innenfor dette verneområdet. De nødvendige avklaringer og vurderinger i forhold til dette er tilstrekkelig utredet i forvaltningsplanen og det har vært en streng praksis i forhold til bygging av hytter i dette området, også før det ble vernet. En dispensasjon for ny hyttebygging innenfor verneområdet kan derfor gi en uheldig presedensvirkning i forhold til andre som eventuelt ønsker ny fritidsbebyggelse innenfor landskapsvernområdet.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia vil med dette gi avslag til Helene og Jan Schjølberg for bygging av ny hytte innenfor Langtjønna landskapsvernområde, med hjemmel i forskrift om verneplan for Femundsmarka, vern av Langtjønna landskapsvernområde, fastsatt ved kgl.res. 21. februar 2003, §3 punkt 1.1. «Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter».